

Gyene István Hunor

CBHF: az összefogás Alapja

2010. január 12-én hatalmas erejű földrengés pusztított az amerikai kontinens legszegényebb államában, Haitin. Az elmúlt században az egymást követő katonai puccsok, polgárháborúk, diktatúrák dúlása nyomán már egyébként is sokat szenvedett kis ország fővárosa, Port-au-Prince szinte teljesen romba dőlt, az áldozatok száma egyes becslések szerint elérte a 300 000-et. A katasztrófa után az egész világ megmozdult Haiti megsegítése érdekében. A karibi állam a legtöbb támogatást az Egyesült Államok részéről kapta, ahol számos alapítványt, pénzügyi alapot, nonprofit szervezetet hoztak létre a gyors segítségnyújtás, valamint az újjáépítés kapcsán. Ezek közé tartozik az egyik legtöbb adományt gyűjtő szervezet, az ún. Clinton Bush Haiti Fund (Clinton Bush Haiti Alap – CBHF) is, mely négy nappal a természeti katasztrófa után kezdte meg működését.

A CBHF az elnökségének első nagyszabású humanitárius katasztrófájával szembesülő Barack Obama amerikai elnök kezdeményezésére alakult meg, aki két korábbi elődjét, George Busht, illetve Bill Clintont kérte fel összefogásra, hogy „erőik egyesítésével” lássák el az alap koordinátori feladatait. Az egykori republikánus és demokrata elnök természetesen gondolkodás nélkül fogadta el a felkérést.

A Clinton Bush Haiti Alap tevékenysége azon a meggyőződésen nyugszik, hogy az egyébként is sanyarú sorsú ország sikeres újjáépítését nem kívülről érkező, támogatásfüggő fejlesztésekkel ajánlatos megoldani, hanem elsősorban a haiti magánszektorot kell támogatni, mely aztán az országban további belső növekedést generál. Az Alap célja, hogy előmozdítsa egy, a korábbinál befogadóbb, sokszínűbb, környezettudatosabb és versenyképesebb haiti gazdaság megteremtését, melynek a szervezet szerint elsőrendű érdeke, hogy jobban integrálódjon a tágabb régió gazdasági vérkeringésébe.

A CBHF a haiti emberek vállalkozó szellemét kívánja hasznosítani abban a tekintetben, hogy ha mód nyílik rá, az egyének, a családok, a közösségek és a vállalkozások tudjanak élni az előttük nyíló lehetőségekkel, és ki tudják használni teljes belső potenciáljukat. Az Alap ugyan arra részben törekszik, hogy gyorssegélyek formájában azonnal felmerülő igényeket is képes legyen kielégíteni, azonban az elsődleges hangsúlyt alapvetően a hosszú távú újjáépítésre-újjászervezésre fektetik az amerikaiak, különösen igaz ez a munkahelyteremtésre, illetve az ország gazdasági lehetőségeinek kiszélesítésére, azok előmozdítására.

Ezek ugyanis azok a kulcsfontosságú ügyek, melyek a szakértők szerint leginkább megalapozzák Haiti hosszú távú fejlődésének sikerét és fenntarthatóságát. A Clinton Bush Haiti Alap igyekszik a legkülönbözőbb típusú fejlesztéseknek anyagi támogatást nyújtani, melyek aztán afféle multiplikátor hatás kifejtésével további finanszírozásra, gazdasági ösztönzésre nyitnak lehetőséget. Az Alap azért, hogy saját programja, valamint a haiti állami fejlesztési terv közötti szoros összhangot biztosítsa, nemcsak az ideiglenes újjáépítési bizottságával működik szorosán együtt, hanem munkájában erősen támaszkodik a haiti non- és for-profit szervezetekkel kiépült partneri és együttműködési kapcsolataira is.

A CBHF tevékenysége során elsősorban arra koncentrál, hogy

- támogassa - főképp - azokat a mikro-, kis- és középvállalkozásokat, ahol a nők kiemelt szerepet töltenek be
- segítse a magánszemélyeket és a vállalkozásokat az informálisról a formális gazdaságra történő áttérésben
- elősegítse a munkahelyteremtést, elsősorban a munkahelyeknek közvetlenül nyújtott társadalombiztosítási juttatások révén
- felkészítse az embereket - különösen a nőket és a fiatalokat –, hogy önállóan tudják megragadni a gazdasági lehetőségeket, miután a munkalehetőség, valamint a mindennapi élethez szükséges feltételek adottak lesznek számukra

A testület munkáját a két ex-elnök koordinátori munkája mellett egy hattagú testület irányítja, melynek élén két társelnök áll. Egyikük Laura Graham, az egykori Clinton-adminisztráció vezető tisztviselője, valamint a Clinton Alapítvány jelenlegi vezetője, míg a másik társelnök Joshua Bolten, a Bush-kormányzat egykori vezérkari főnöke, a Princeton Egyetem meghívott professzora.

Ellentétben sok más nem kormányzati szervezettel, a CBHF záros határidőn belül be fogja fejezni munkáját, tekintettel arra, hogy tevékenységével a híd szerepét kívánja betölteni a mintegy 18 hónapig tartó szükséghelyzet, valamint a várhatóan tíz évet igénybe vevő újjáépítési folyamat között. A két egykori elnök nevével fémjelzett Alap rendkívül sikeres működésére jellemző, hogy a mai napig körülbelül 50 millió dollárt sikerült

összegyűjtenie abból a több mint 230 000 egyéni és szervezeti felajánlásból, melyből a CBHF gyorssegélyként a különböző helyreállítási munkákra már körülbelül 4 millió dollárt ki is fizetett. Az adományozásnak alapvetően három formája választható: az adakozó segíthet az Alap honlapján található űrlap kitöltése által, vagy meghatározott összeg felajánlásával mobiltelefon, illetve e-mail útján. A legfontosabb információkat tartalmazó honlapon egyébként megtekinthetőek azok a videók, melyek Bush illetve Clinton elnök haiti látogatásairól készültek. A videógalériában ezen kívül látható az a mintegy 15 perces felvétel is, amely 2010. január 16-án készült, azon a napon, amikor Barack Obama bejelentette az Alap létrejöttét, és az ennek apropóján tartott sajtótájékoztató keretében személyes kérte fel a két jelenlévő korábbi elődjét a gyűjtés irányítására.

A Clinton Bush Haiti Alap már nevében is kiválóan szimbolizálja azt a politikai táborokon átívelő, illetve túlmutató együttműködést, mely az amerikai konszenzuális demokrácia talán legfontosabb, mindenkor megnyilvánuló jellemzője egyes válság-, vagy határhelyzetekben. Az, hogy az egykori demokrata és republikánus elnök neve egy ilyen jelentős ügy kapcsán az amerikai és a nemzetközi közvélemény széles köre előtt egy platformon szerepel, jól jeleníti meg az Egyesült Államok konszenzusra épülő politikai hagyományát, szélesebb értelemben véve az összefogás és a párbeszéd kultúráját, valamint azt, hogy ennek intézményesítése hogyan képes ilyen egyszerűnek tűnő módon is erősíteni a társadalom kohézióját. E szervezet példája kitűnő tanulsággal szolgál számunkra, magyarok számára is a tekintetben, hogy rámutat: a nálunk oly sokszor áhított felemelkedés megalapozásának mennyire elengedhetetlen elemét jelenti a minimális egységre való törekvés, valamint az adott társadalom kultúrája, kohéziója, és a valósághoz való reflexív viszonya.

- 4 -

